basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

AFRIKAANS TWEEDE ADDISIONELE TAAL V1

NOVEMBER 2014

MEMORANDUM

NOORD-KAAP

PUNTE: 120

Hierdie memorandum bestaan uit 16 bladsye.

Kopiereg voorbehou

AFDELING A: LEESBEGRIP

NASIEN VAN DIE LEESBEGRIP:

1. Spel- en taalfoute in antwoorde word nie gepenaliseer nie omdat die fokus op begrip is. (Foute moet steeds aangedui word.) Waar die foute die betekenis van die woord(e) verander, word dit wel gepenaliseer.

2. Indien die kandidaat woorde uit ŉ ander taal gebruik as die taal wat geassesseer word, word die vreemde woorde geïgnoreer. Indien die antwoord sonder die vreemde woorde sinvol is, word die kandidaat nie gepenaliseer nie. Indien die vreemde woord in die antwoord vereis word, word dit aanvaar.

3. Vir **oop vrae** word geen punte toegeken vir JA/NEE/ EK STEM SAAM/EK STEM NIE SAAM NIE. Die rede/motivering/bewys moet oorweeg word.

4. Vir WAAR/ONWAAR- of FEIT/MENING/LUG JOU MENING-vrae word net die rede/motivering/aanhaling bepunt.

5. Waar een-woord-antwoorde gevra word en die kandidaat ŉ volsin gee, is dit korrek **mits** die korrekte woord onderstreep of op een of ander wyse uitgelig word.

6. Wanneer twee of drie feite/punte vereis word en die kandidaat gee ŉ hele reeks, word **slegs** die eerste twee of drie feite/punte nagesien.

7. Aanvaar dialektiese variasies.

8. Aanvaar die letter en/of die korrekte antwoord wat uitgeskryf is, by ŉ **meervoudigekeuse-vraag**.

VRAAG 1

TEKS A: TYDSKRIFARTIKEL

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	VLAK
1.1	betaal	1	3
1.2	• Om (die beeste) te ruil.✓ • Om te slag/vir kos/om te eet.✓ • (Hulle gebruik die beeste) om swaar vragte te trek.✓	3	1
1.3	(Goud) verkleur/roes nie.	1	1
1.4	• C • papier, parfuum en speserye. • C papier, parfuum en speserye. (Enige EEN)	1	3

1.5	(Die mense het dit) in hulle kos/vir medisyne gebruik.	1	1
1.6	(Van) silwer	1	1
1.7	"oor baie jare heen ontwikkel" *(Penaliseer nie as aanhalingstekens nie gebruik is nie.)*	1	2
1.8	• D • euro • D euro (Enige EEN)	1	3
1.9.1	(Die) Rand/rand	1	1
1.9.2	(In) 1961	1	1
1.9.3	• (Suid-Afrika het toe) 'n republiek geword. • (Suid-Afrika) het in daardie jaar 'n republiek geword. • (Suid-Afrika) het in 1961 'n republiek geword. (Enige EEN)	1	2
1.10	• Kaapstad,✓want Tafelberg/die Parlementsgebou is daar.✓ • Johannesburg,✓want daar is goud/dit is die rykste provinsie.✓ • Durban,✓want die toeriste gaan daarheen/dit is bekend vir mooi strande.✓ • Pretoria,✓want die Uniegebou/Oudpresident Mandela se groot standbeeld is daar.✓ (Of soortgelyk) *(Een punt vir die voorstel en die tweede punt vir die motivering.)*	2	4
1.11	Onwaar *(verdien nie 'n punt nie)* *Die kandidaat kan geen punt vir die motivering verdien indien WAAR as antwoord gegee is nie.* • "In Februarie 2013 het ons 'n nuwe stel banknote begin gebruik, **maar die ou note mag ook nog gebruik word**". *(Penaliseer nie as aanhalingstekens nie gebruik is nie.)* *(Kandidaat hoef nie die hele sin aan te haal nie.)*	1	3
1.12	Randelas is afgelei van: • Die **rand**, wat Suid-Afrika se geldeenheid is.✓ EN • **Mandela** wie se gesig op die note gedruk is.✓ OF • Woordspeling met **rand**✓EN **Mandela.**✓ (Of soortgelyk)	2	3

1.13	JA: • Dit gee erkenning aan Nelson Mandela. • Dit verewig Mandela se lewe en werk. • Mandela is ŉ ikoon. • Mandela word beskou as die "vader" van ons nasie. (Of soortgelyk) NEE: • Sekere mense mag hierdie note gebruik om vir slegte dinge te betaal, bv. vir dwelms. • As mense hierdie note vir slegte dinge gebruik, sal dit Mandela se naam oneer aandoen. • Ek het nie saamgestem met alles wat hy gedoen het nie. (Of soortgelyk)	1	4
1.14	• B • namaak • B namaak (Enige EEN)	1	3
1.15	Daar is ŉ - **watermerk**, - **spesifieke nommers** - **(ŉ stel) klein kolletjies** op die note. (Enige TWEE) *(Kandidate kan enige TWEE dinge **noem** of dit **in ŉ sin** weergee.)*	2	1
1.16	na	1	3
1.17	• C • kan dinge wat hulle wil hê van die huis af bestel en betaal. • C kan dinge wat hulle wil hê van die huis af bestel en betaal. OF • D • het nie meer kontant of ŉ kredietkaart nodig vir hulle inkopies nie. • D het nie meer kontant of ŉ kredietkaart nodig vir hulle inkopies nie. (Enige EEN)	1	3
	SUBTOTAAL:	**24**	

TEKS B: VISUELE TEKS

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	VLAK
1.18	Volgraan	1	3
1.19	• Broccoli/Patats	1	3
1.20	• Dit is kos met ŉ hoë vetinhoud. • Hoender is baie vetterig. • Hoender bevat baie vet. (Enige EEN of soortgelyk)	1	4
1.21	• Die teken wys dat daar stoom uit die beker trek. • (Daar trek) stoom uit die beker. • Daar is merkies/strepies/ŉ teken bo die beker. (Enige EEN of soortgelyk)	1	3
1.22	• Dit val in die GOED-kategorie kossoorte/dis goeie kos/gesonde kos. • Die toebroodjie met sardyne en ŉ glas lemoensap gee vir my energie en verbeter my konsentrasie. • Dit help my om te konsentreer. • Dit gee vir my energie. • ŉ Burger en ŉ koppie koffie gee vir my minder energie. • ŉ Burger en ŉ koppie koffie verbeter nie my konsentrasie nie. (Enige EEN of soortgelyk)	1	4
1.23	JA: • Dit is maklik om prentjies te lees. • Dit vat nie lank om prentjies te lees nie. • ŉ Mens sukkel nie met die betekenis van woorde nie. • Prentjies trek dadelik die leser se aandag. • Mense wat nie kan lees nie, kan ook visuele tekste verstaan. NEE: • Die prentjies is nie altyd duidelik nie. • ŉ Mens leer dan nooit om te lees nie. • ŉ Mens se woordeskat ontwikkel nie. • ŉ Teks gee meer inligting as prentjies. (Enige EEN of soortgelyk)	1	4
	SUBTOTAAL: 6		
	TOTAAL AFDELING A: 30		

Barrett se Taksonomie		Punte	%	
Vlak 5	Waardering	6	20%	20%
Vlak 4	Evaluering			
Vlak 3	Afleiding	12	40%	40%
Vlak 2	Herorganisasie	12	40%	40%
Vlak 1	Letterlik			

AFDELING B: OPSOMMING

NASIEN VAN DIE OPSOMMING

Die opsomming word soos volg nagesien:

- **Puntetoekenning:**
  - 7 punte vir 7 feite (1 punt vir elke feit)
  - 3 punte vir taal
  - Puntetotaal: 10

- **Verspreiding van taalpunte wanneer die kandidaat nie woordeliks aangehaal het nie:**
  - 1–3 feite korrek: ken 1 punt toe
  - 4–5 feite korrek: ken 2 punte toe
  - 6–7 feite korrek: ken 3 punte toe

- **Verspreiding van taalpunte wanneer kandidaat woordeliks aangehaal het**.
  - 6-7 direkte aanhalings: ken geen taalpunte toe nie
  - 1-5 direkte aanhalings: ken 1 punt vir taal toe

LET WEL:

- Tel van woorde:
  - Nasieners moet die getal woorde wat gebruik is, tel.
  - Geen punte word afgetrek as die kandidaat nie die getal woorde aangedui het nie of as die getal woorde wat gebruik is, verkeerd aangedui is.
  - Indien die kandidaat die vereiste getal woorde oorskry, lees tot by 65 woorde en ignoreer die res van die opsomming.
  - Korter opsommings wat die vereiste wenke bevat, mag nie gepenaliseer word nie.

VRAAG 2: KENMERKE VAN DIE AFRIKA-OLIFANT

[Verwerk uit: *Sien Suid-Afrika Visuele feite]*

	TEKS	VERWAGTE ANTWOORDE
1.	**Die Afrika-olifant is die grootste landsoogdier.** Dit is een van Suid-Afrika se "Groot Vyf". Baie mense besoek ons land juis om die olifante te sien.	Die Afrika-olifant is die grootste soogdier op land.
2.	ŉ Mens se brein weeg ongeveer 1,5 kg. **Die Afrika-olifant se brein kan tussen 4,3 en 5,4 kg weeg**.	Die Afrika-olifant se brein kan van 4,3 tot 5,4 kg weeg./Die Afrika-olifant se brein weeg meer as ŉ mens s'n.
3.	Leeus en renosters is ook groot, sterk diere, maar hulle ore is nie baie groot nie. Dis beslis nie so groot soos **die Afrika-olifant se ore wat 1,83 m lank is** nie.	Die Afrika-olifant se ore is baie groot./ Die Afrika-olifant se ore is 1,83m lank.
4.	**Twee van die Afrika-olifant se 26 tande groei uit as lang, buitenste tande.** Baie olifante word deur stropers doodgemaak omdat hulle hierdie tande wil verkoop.	Die Afrika-olifant het 26 tande./ Die Afrika-olifant het twee lang tande (wat na buite groei.)
5.	Alle olifante se slurpe is eintlik verlengde neuse. Hierdie slurpe kan iets so klein soos ŉ grondboontjie of so groot soos ŉ 100 kg-stomp optel. Olifante gebruik hulle slurpe om water te drink en om bome uit te trek. **Die Afrika-olifant spog met ŉ slurp van tot 1,5 m lank.**	Die Afrika-olifant se slurp kan tot 1,5m lank wees.
6.	Olifante het baie groot pote. **Die Afrika-olifant het ŉ ovaal agterpoot en ŉ ronde voorpoot.** ŉ Mens kan nie olifante se tone duidelik sien nie.	Die Afrika-olifant se agterpoot is ovaal/ die voorpoot is rond.
7.	Net soos baie ander diere, het olifante ook ŉ klossie hare aan die punt van hulle sterte. Wie sou kon raai dat **die Afrika-olifant se stert tot 11 kg kan weeg?**	Die Afrika-olifant se stert kan tot 11 kg weeg.
	GETAL WOORDE = 206 woorde (Disjunktief: ±200 woorde)	**GETAL WOORDE: 63 woorde (50-60/65 maksimum)**

Barrett se Taksonomie		Punte	%	
Vlak 5	Waardering	2	20%	20%
Vlak 4	Evaluering			
Vlak 3	Afleiding	4	40%	40%
Vlak 2	Herorganisasie	4	40%	40%
Vlak 1	Letterlik			

AFDELING C: TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES

NASIEN VAN TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES

1. Spelling:

   - Een-woord-antwoorde moet korrek gespel word.
   - By volsin-antwoorde word verkeerde spelling gepenaliseer indien die fout in die taalstruktuur is wat getoets word.
   - Waar afkortings getoets word, moet die leestekens korrek wees.

2. Sinstrukture moet taalkundig korrek wees en in volsinne aangebied word volgens die instruksies.

3. Aanvaar die letter EN/OF die korrekte antwoord wat volledig uitgeskryf is by 'n meervoudigekeuse-vraag.

VRAAG 3: ADVERTENSIE

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	VLAK
3.1	• vinnige • maklike	2	3
3.2	• Punt: Volg net twee eenvoudige stappe**.** • Uitroepteken: Volg net twee eenvoudige stappe**!** • Beletselteken: Volg net twee eenvoudige stappe **...** • Dubbelpunt: Volg net twee eenvoudige stappe**:** (Enige EEN)	1	2
3.3	• C • Koppelteken • C Koppelteken (Enige EEN)	1	1
3.4	re – gis – treer	1	3
3.5	bel	1	2
3.6.1 3.6.2	jou/Jou (Enige EEN) elektroniese	1 1	3 2

3.7	Dit is 'n mening, ... • want dis die adverteerder wat so dink. • almal stem nie noodwendig saam met die adverteerder nie. (Enige EEN of soortgelyk)	1	4
3.8	• Die advertensie is gerig op ALLE mense (wat Gauteng se paaie gebruik). • Die advertensie is vir almal bedoel. (Enige EEN of soortgelyk)	1	5
	SUBTOTAAL: 10		

VRAAG 4: SPOTPRENT

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	VLAK
4.1	probleempie *(die spelling moet korrek wees)*	1	1
4.2	veertien *(die spelling moet korrek wees)*	1	2
4.3	regte**r**skouer	1	1
4.4	• **Wie** gaan volgende jaar skool toe? (*Vraagteken moet daar wees om die punt te verdien.*)	1	3
4.5	Ek sal hard leer omdat ek wil slaag.	1	3
4.6	• Jan se rapport is deur die skoolhoof geteken. • Jan se rapport is geteken deur die skoolhoof. (Enige EEN)	1	4
4.7	• Jan se ma se oë is groot gerek. • Jan se ma swaai/waai met haar hand. • Jan se ma se hand bewe. • Jan se ma se mond is afgetrek. • Jan se ma se kop ruk agteroor. • Daar is merke/sweet rondom haar kop. • Die uitdrukking op haar gesig. (Enige EEN of soortgelyk)	1	4
4.8	figuurlike	1	3
4.9	Ma sê vir Jan dat **hy** ✓ harder moet werk**.**✓	2	3
	SUBTOTAAL: 10		

VRAAG 5

5.1: LEESTEKS

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	VLAK
5.1.1	moeilike/harde	1	2
5.1.2	kind**er**jare	1	2
5.1.3	Die deur is **toe**. Nee man, moenie **toe** wees nie. Ek gaan skool **toe**. **Toe, toe** maak gou! *(Enige sin waar die ander betekenis van die woord duidelik is, m.a.w. nie "oop" nie.)*	1	4
5.1.4	km *(Geen punt na afkorting nie en nie hoofletter nie.)*	1	2
5.1.5	daarmee	1	2
5.1.6	As ons 'n eier wou bak, **moes ons toestemming vra.**	1	3
5.1.7	Ma **het** die eiers **verkoop.** *(Die **het** en **verkoop** moet korrek en ook in die korrekte posisie wees vir die punt.)*	1	3
5.1.8	lig	1	2
5.1.9	• Kruideniersware • kruideniersware *(Die spelling moet korrek wees.)*	1	3
5.1.10	koue	1	2
5.1.11	Water **om** in **te** bad, is in 'n groot kastrol gekook. *(Aanvaar ook "Water **om** in **te** bad")*	1	2
5.1.12	televisie	1	1
5.1.13	peperduur *(Die spelling moet korrek wees.)*	1	2
5.1.14	• Mense het **nie** tyd vir mekaar **nie**. • Mense het **nie** vir mekaar tyd **nie**. (Enige EEN) *(Neem nie spelling in ag nie, dubbel "nie" vir die punt.)*	1	3
		SUBTOTAAL: 14	

5.2: PRENT

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	VLAK
5.2.1	koerant	1	3
5.2.2	• B • Nandi het hard gewerk; daarom het sy matriek geslaag. • B Nandi het hard gewerk; daarom het sy matriek geslaag. (Enige EEN)	1	3
5.2.3	Jy	1	2
5.2.4	Hoera	1	3
5.2.5	agter	1	3
5.2.6	• B • stereotipering. • B stereotipering. (Enige EEN)	1	4
	SUBTOTAAL:	**6**	
	TOTAAL AFDELING C:	**40**	

Bloom se Taksonomie		Punte	%	
Vlak 6	Sintese	6	14%	20%
Vlak 5	Evaluering			
Vlak 4	Analise	17	43%	40%
Vlak 3	Toepassing			
Vlak 2	Begrip Kennis	17	43%	40%
Vlak 1				

AFDELING D: LETTERKUNDE

KINDERS VAN DIE AARDE – Charles Fryer

VRAAG 6

VERHAAL A: *DIE RAMP* – TT Cloete

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	VLAK
6.1	• Die verteller se kinders • (Sy) kinders (Enige EEN) *(Moenie penaliseer indien kandidaat die getal kinders noem en dis verkeerd nie.)*	1	1
6.2	• Sy was siek. • Die verteller se vrou was siek. • Sy het ŉ bloeiende maagseer gehad. • Sy was te siek/te swak om per motor te reis. • Die reis per motor sou haar moeg maak/te vermoeiend wees. (Enige EEN of soortgelyk)	1	1
6.3	• Na hulle vakansie in Houtbaai, het die verteller na Port Elizabeth vertrek. • By Swellendam het die verteller se kleinste kind ŉ hoë koors ontwikkel. • Op Humansdorp kon die verteller nie nog aspirine vir die siek kind kry nie. • Naby Jeffreysbaai het die motor ŉ steenbokkie gestamp.	1 1 1 1	2 2 2 2
6.4	verkoeler	1	3
6.5	• D • bewegings gemaak het wat wys hy soek hulp • D bewegings gemaak het wat wys hy soek hulp (Enige EEN)	1	3
6.6	• Die verteller/Hy het sy (oudste) seuntjie/kind langs hom (in die reën) laat staan.	1	1
6.7	• B • ŉ man in ŉ geel motortjie • B ŉ man in ŉ geel motortjie (Enige EEN)	1	3
6.8.1	• B • … het die bestuurder van die Mini-stasiewaentjie se bril afgestamp. • B … het die bestuurder van die Mini-stasiewaentjie se bril afgestamp. (Enige EEN)	1	3

6.8.2	• E • … het gehuil omdat hulle ma nie saam met hulle was nie. • E … het gehuil omdat hulle ma nie saam met hulle was nie. (Enige EEN)	1	3
6.8.3	• D • … het ŉ insleepmotor op Humansdorp gaan haal. • D … het ŉ insleepmotor op Humansdorp gaan haal. (Enige EEN)	1	3
6.8.4	• C • … het in die agterste ruimte van die Mini-stasiewaentjie geslaap. • C… het in die agterste ruimte van die Mini-stasiewaentjie geslaap. (Enige EEN)	1	3
6.9	• Die weldoener wou nie geld/vergoeding/betaling vir sy hulp aanvaar nie. • Die weldoener het geld geweier. (Enige EEN of soortgelyk)	1	3
6.10	(In die) Van Stadens(pas)	1	1
6.11	Ek sou ... • die nooddienste/my ouers/vriend gebel het. • ook probeer het om verbygaande motors te stop. • presies soos die verteller opgetree het. (Enige EEN of soortgelyk	1	4
6.12.1	Ek voel ... • trots op hom. OF • hartseer oor hom/jammer vir hom. OF • kwaad vir hom. (Enige EEN of soortgelyk)	1	5
6.12.2	• Hy het iemand anders gehelp. OF • Nadat hy ŉ weldaad/goeie daad verrig het, het hy self gesterf./ ŉ Slegte ding het hom oorgekom. OF • ŉ Mens moenie sommer net langs die pad stop om vreemdes te help nie. (Enige EEN of soortgelyk) **LET WEL**: Die antwoord in 6.12.1 en 6.12.2 moet by mekaar aansluit.	1	5

6.13	• Die verhaal handel oor die groot ramp wat die verteller op pad huis toe ervaar het. • Die verhaal handel oor 'n man wat iemand anders gehelp het en toe self doodgegaan het. (Enige EEN of soortgelyk)	1	4
		[20]	

VERHAAL B: *DIE WEDLOOP* – Pirow Bekker

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	VLAK
6.14	• Die (atletiek)onderwyser • Dollevaart (Enige EEN)	1	1
6.15	Noordburg	1	1
6.16	• hoogspring • naellope/naelloop • onder veertien naelloop (Enige EEN) *(Moenie "hardloop" as item aanvaar nie.)*	1	3
6.17	• Hy was bang om teen Vis (Pieterse) deel te neem. • Hy was bang vir Vis (Pieterse). • Hy was bang hy sou (teen Vis) verloor. • Hy het geweet Vis (Pieterse) sou daar wees. • Hy was bang om die ander mense teleur te stel. (Enige EEN of soortgelyk)	1	1
6.18	• Vis het vir hom en Salmon roomys gekoop. • Vis en Salmon het met die vinnige karretjies gespeel. • Vis het Salmon uitgedaag om oor die draad te spring. • Salmon het sy voet stukkend gesny.	1 1 1 1	2 2 2 2
6.19	• Salmon het (per ongeluk) op 'n bottelstuk getrap. • 'n Bottelstuk het Salmon se voet (per ongeluk) gesny. (Enige EEN of soortgelyk)	1	3
6.20	• C • 'n metafoor • C 'n metafoor (Enige EEN)	1	3

6.21	• Die onderwysers/hulle ouers/ander mense het van hulle verwag om altyd te wen. • Die onderwysers/hulle ouers/ander mense het weddenskappe op hulle geplaas. • Die onderwysers/hulle ouers/ander mense het hulle gedryf om hard te oefen. (Enige EEN of soortgelyk)	1	1
6.22	Ek sou ... • hom ook gedra/geabba het. • hom kliniek/hospitaal/dokter toe gevat het. • hom daar gelos het en gaan hardloop het. • gesê het hy moes probeer om terug te loop atletiekveld toe. • Ek sou net soos Vis opgetree het. (Enige EEN of soortgelyk)	1	4
6.23	• Kinders verloor belangstelling in sport. • Kinders wil dan nie meer deelneem nie. • Sport gaan nie net om wen nie. • Kinders doen verkeerde dinge net om te kan wen. (Enige EEN of soortgelyk)	1	4
6.24.1	• D • … is waar mense eetgoed en drinkgoed kan koop. • D … is waar mense eetgoed en drinkgoed kan koop. (Enige EEN)	1	3
6.24.2	• A • … is waar die atlete voor hulle items gerus het. • A … is waar die atlete voor hulle items gerus het. (Enige EEN)	1	3
6.24.3	• E • … is waar die toeskouers sit en kyk hoe die atlete deelneem. • E … is waar die toeskouers sit en kyk hoe die atlete deelneem. (Enige EEN)	1	3
6.24.4	• C • … is waar die atlete by die afsitter moes aanmeld. • C … is waar die atlete by die afsitter moes aanmeld. (Enige EEN)	1	3
6.25	• C • Atlete moet die reëls van die skool en die byeenkoms gehoorsaam. • C Atlete moet die reëls van die skool en die byeenkoms gehoorsaam. (Enige EEN)	1	3

6.26	• Jy het baie hard geoefen. • Al jou harde werk was verniet. • Jy kon dalk gewen het. • Dit was dalk ŉ belangrike kompetisie. • Daar was dalk ŉ prys op die spel. • Ander mense wat jou ondersteun het, sou teleurgesteld wees. (Enige TWEE of soortgelyk)	2	5
		[20]	

Barrett se Taksonomie		Punte	%	%
Vlak 5	Waardering	4		20%
Vlak 4	Evaluering			
Vlak 3	Afleiding	8		40%
Vlak 2	Herorganisasie	8		40%
Vlak 1	Letterlik			

TOTAAL AFDELING D: 40
GROOTTOTAAL: 120

Kopiereg voorbehou